

КОНТРОЛІНГ ЯК УПРАВЛІНСЬКА ІННОВАЦІЯ

Розвиток постіндустріального суспільства з економікою, в якій визначальним чинником є інформація, дуже багато змінює і в бізнесі. Сучасні технології стають складними, для їх організації використовуються значні обсяги даних, без яких не можуть функціонувати бізнес-процеси в будь-якій організації. Інформація породжує нові ринкові ніші, розширює сукупну пропозицію і попит, різко підвищує ємкість ринку, бізнес набуває інформаційного характеру.

Стрімкий розвиток інформаційних комунікацій, що перетворилися на потужний економічний ресурс, вимагає використання нових інструментів управління, відповідних суспільству інформатики і знань. На основі інформаційних потоків нині функціонує весь процес відтворення – виробництво, розподіл, обмін, використання. Це ставить перед бізнесом складні завдання і змушує перебудовувати всі процеси управління.

Зростання невизначеності та ризиків вимагає постійного системного контролю з боку менеджменту за реалізацією намічених планів. Колишні методи обліку, коли звітні матеріали представлялися один раз в місяць, а інформація, що міститься в них, була вельми обмеженою, залишилися в минулому столітті. Для тих, хто має намір вижити в умовах конкуренції в ХХІ столітті об'єктивно необхідний пошук і впровадження в практику управлінських інструментів, які не лише б спиралися на дані, що отримуються в режимі , але дозволяли б мати і відповідь на те, які дії слід зробити у зв'язку зі зміною обстановки на ринку, або іншими обставинами, що вимагають адекватних управлінських рішень. «Ринковим механізмам не може бути даний хід без належного контролю», - переконаний Голова правління Ради директорів Комерцбанку АГ Клаус Петер Мюллер [4, с.47]. Саме таким управлінським інструментом, який забезпечує контроль на всіх етапах і рівнях бізнесу в кожен момент є контролінг, що набув сьогодні широкого поширення у всьому світі.

Контролінг можна визначити як концепцію управління виробництвом, направлену на досягнення як тактичних, так і стратегічних цілей, і охоплює всі сфери діяльності в умовах ринку, забезпечує координацію взаємодії всіх служб і підрозділів підприємства на основі останніх досягнень інформатики, кібернетики, ухвалення оптимальних в конкретних умовах управлінських рішень в обстановці приско-

реної трансформації зовнішнього і внутрішнього його середовища [3, с. 298].

В процесі глобалізації світової економіки використання контролінгу трансформується, набуваючи нових сфер використання. Він отримує додаткові функції, що істотно розширюють його можливості, серед яких:

1. Організація і постійне вдосконалення системи поточного і стратегічного планування;
2. Збір, обробка і аналіз інформації, що поступає від підрозділів підприємства, про хід виконання планових завдань;
3. Виявлення відхилень і відповідності виконаної роботи стратегічній лінії розвитку підприємства;
4. Розробка конструктивних пропозицій для усунення виявлених недоліків, а також кращого використання наявних ресурсів;
5. Надання керівництву підприємства інформаційних даних, необхідних для ухвалення управлінських рішень на основі інформації управлінського обліку;
6. Консультаційне сприяння колективам підприємств в підвищенні якості звітних даних і усуненні виявлених недоліків в роботі;
7. Аналіз тенденцій розвитку підприємства, їх відповідності місії і стратегії розвитку.

Таким чином, контролінг - новий напрям в теорії і практиці сучасного менеджменту, що виник на стику планування, управлінського обліку і менеджменту на базі інформаційних технологій і комп'ютеризації. Це функціонально-відособлений напрям економічної роботи, пов'язаний з реалізацією фінансово-економічної функції в менеджменті для ухвалення оперативних і стратегічних управлінських рішень. Д.Хан визначає контролінг як «інформаційний супровід орієнтований на результат управління» [1, с. 18-20].

В теорії управління є концепція, згідно якої функція контролінгу визначається як координація системи менеджменту в цілому для здійснення певних дій, спрямованих на цільове управління. В реаліях інформаційного суспільства і глобалізації економіки під контролінгом слід розуміти орієнтовану на досягнення намічених цілей інтегровану систему інформаційного і методичного супроводу менеджменту підприємства на базі комп'ютеризації в рамках планування, контролю, аналізу, прийняття і реалізації управлінських рішень, їх оптимізації, за всіма функціональними сферами діяльності. Місце контролінгу в системі управління підприємством характеризує така схема (рис. 1):

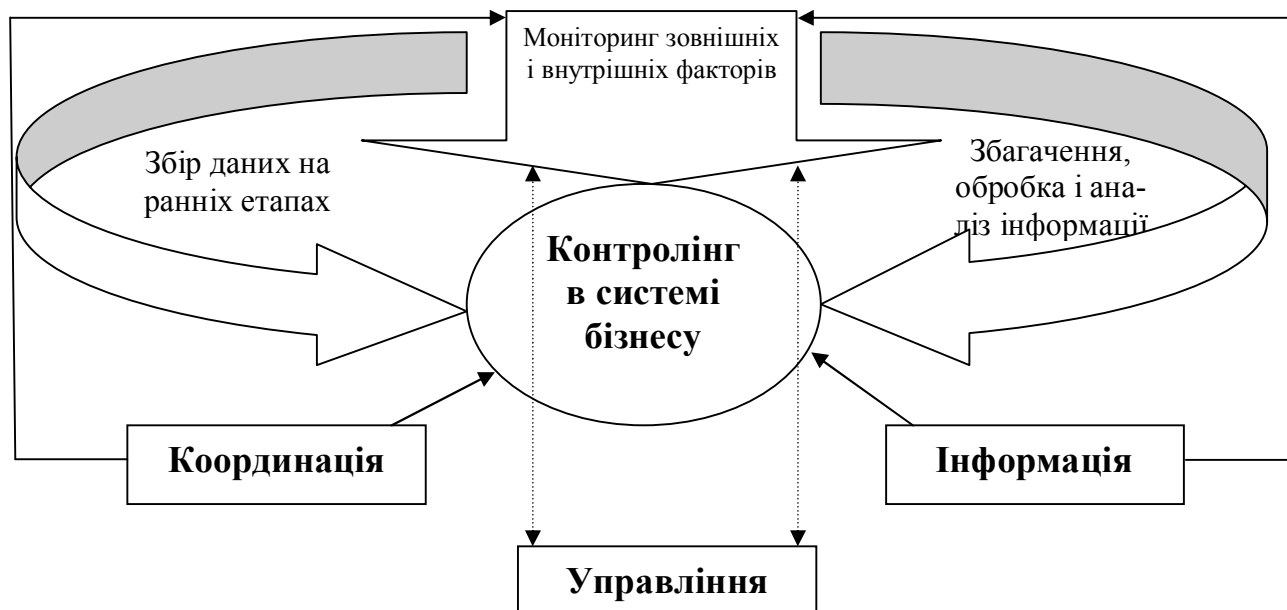

Рис.1. – Контролінг в системі управління підприємством [2]

Контролінг, як управлінська інновація, енергійно просувається від елементарного аналізу інформації створеної в системі обліку до стратегічного рівня, коли мобілізується інформація про постачальників, клієнтів, перспективи, тенденції в суспільстві тощо. Весь цей масив інформації узагальнюється у вигляді цілісної системи і надається керівництву, яке може на основі цієї інформації оптимізувати свої рішення.

Список використаної літератури:

1. Хан Д., Хунхенберг Х. ПИК. Стоимостно-ориентированные концепции контроллинга /Под ред. Л.Г.Головача, М.Л.Лукашевича и др. – М.: Финансы и статистика, 2005. – 928 с.
2. Пушкар М. С., Пушкар Р. М. Контролінг – інформаційна підсистема стратегічного менеджменту: Монографія. — Тернопіль: Карт-бланш, 2004. — 370 с.
3. Майер Э. Контроллинг как система мышления и управления: Пер. с нем. Ю. Г. Жукова и С. Н. Зайцева / Под ред. С. А. Николаевой. — М.: Финансы и статистика, 1993. — 96 с.
4. Семанюк В.З. Формування підсистеми стратегічного обліку в умовах ринкових відносин // Формування ринкових відносин в Україні: Збірник наукових праць. Вип. 11 (114) / наук.ред. І.Г.Манцуров. – К., 2010. – С.59-64..
5. Папінко В.З. Розвиток контролінга як об'єктивна необхідність вдосконалення управління // Наукові записки: Збірник наукових праць кафедри економічного аналізу. – Випуск 15.– Тернопіль: Економічна думка, 2006.– С. 297-300.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Семанюк В.З.